

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VIII. Ad quam virtutem spectet, & quos habeat actus timor hic filialis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO OCTAVA.

Ad quam virtutem spectet, & quos habeat actus timor hic filialis?

I. Timor filialis perfectus procedit à charitate.

Hoc ex eo ostenditur, quia fugere peccatum quatenus est offensa Dei, oritur à charitate.

II. Sanctorum Patrum auctoritate idem declaratur.

III. Ratio est, quia obiectum formale huius timoris est bonitas Dei.

Quis se timet, fugit malum ex benevolentia erga Deum.

IV. Aliunde ostenditur timorem filialem perfectam procedere à charitate.

V. Cum hic actus sit perfectissimus, necessarium est, ut relationem aliquam habeat ad charitatem.

VI. Quos, & quinam sint huius timoris actus, non levis est

PRIMA Conclusio: Timor filialis, seu culpæ, prout contra Deum & eius bonitatem, provenit à virtute Charitatis: ita D. Thomas hic, art. 6. & 3. parte, quæst. 85. art. 2. ad secundum, ubi docet complacentiam divini boni, & displicentiam peccatorum, quatenus sunt offensa Dei, elici à virtute Charitatis: quem sequuntur ejus discipuli Caietanus hic, art. 2. Sotus in 4. dist. 14. art. 2. Canus relectione de penitentia p. 2. timor autem & fuga peccati quatenus est offensa Dei, & contra bonitatem ipsius, est quedam displicentia peccati sub eadem ratione; ergo juxta beatum Thomam elicitur à virtute Charitatis.

Hinc D. Gregorius 34. Moral. cap. 17. ait hunc timorem castum gigni à Charitate, non timorem fervilem. Idem docet D. August. Sermon. 18. de verbis Apostoli, & Sermon. 214. Cum cavet anima ne Deus desertus illam deserat, timor est castus, & Psalm. 118. Sermon. 3. Absit ut timore pereat amor, ubi castus est timor: sic patres à filiis piis & timentur & amantur; sic pudica conjux virum timet ne ab illo deseratur, & amat ut fruatur, &c. Sanctus etiam Bernardus Sermon. 4. de modo vivendi ad fororem ait esse timorem offendendi Deum, & contra eum peccandi, & oriri ex amore Dei.

Ratio autem conclusionis satis ex dictis constare potest, quia in tali timore invenitur obiectum formale Charitatis; tota enim ratio timendi per hunc timorem est bonitas divina, cui placere desideramus, est enim odium, quo ex complacentia Dei detestamur malum culpæ imminens, seu possibile & futurum, qui actus est amicitia per respectum quem necessario includit ad personam, ex cujus benevolentia malum illud fugit, & propter hunc respectum juxta communem sententiam dolor de peccatis propter Deum, sive ex complacentia bonitatis Dei, est contritio, quæ à Charitate etiam procedit.

Secundò probatur à posteriori, hic namque actus casti amoris non potest ab alio habitu elici, ergo: Antecedens probatur, est enim actus perfectissimus, quia in subiecto, in quo est exigit perfectam Charitatem, ut Patres omnes ac Theologi fatentur, & consequenter respicere debet rationem aliquam perfectissimam.

Si dicas respicere malum quod fugiat, peto quod malum, penæ an culpæ, & cum certum sit eum culpam fugere, peto rursus sub qua ratione: si enim solum quia contra bonum honestum, erit actus alicujus virtutis specialis, quæ bonum illud honestum respicit cui peccatum contrariatur; sin autem quia est contra divinam bonitatem, cum ille actus odii peccati, ut diximus, sit perfectissimus, erit actus Charitatis, ad quam pertinet, ut amare bonum, ita odisse malum illi oppositum, ut hoc modo timendo amet, & amando timeat.

Quoad secundam verò partem, de actibus scilicet huius timoris, major est difficultas; licet enim conveniant omnes timorem illum actualem, qui est fuga mali culpæ, in quantum est contra Dei bonitatem, esse actum huius virtutis, aliqui

tamen contendunt hunc solum esse actum huius timoris: illum verò qui est reverentialis subjectionis & submissionis Deo, quo se illi iusti submitunt, & quo præcepta ipsius servant, illi obediunt, ad donum potius timoris revocant, quod à Charitate distingunt, & ab habitu humilitatis elicitum esse putant. Alii contra & donum ipsum timoris à Charitate non distingunt, ut dicam Sectione sequente, & hunc actum, licet ad donum pertineat, non minus à Charitate elici quam alium, & utrumque nomine timoris filialis comprehendi existimant. Res hæc commodius discutietur Sectione sequente, modò

Dicendum, utramque sententiam ex parte verum attingere: Primam, in quantum dicit nomine timoris filialis, utrumque illum actum comprehendi: Secundam, quatenus affirmat duos illos actus distingui, & ad diversas virtutes pertinere. Hanc conclusionem idcirco statuo, quia vix aliter intelligi poterunt, & inter se conciliari, quæ D. Thomas, & Doctores communiter docent de donis Spiritus sancti, ea scilicet à virtutibus distingui, & quia omnes in Christo & Beatis, ut postea dicetur, admittunt timorem filialem quoad actum, non tamen illum quo ex Charitate timeatur malum culpæ ut imminens, quod illi statui, ut postea ostendam, repugnat; ergo alium, nempe subjectionis, ac proinde nomen timoris filialis utrique est commune.

SECTIO NONA.

An sit speciale aliquod donum timoris, quid sit, & quos actus habeat?

Quoad primum, communis est Sanctorum Patrum ac Theologorum sententia, sacrarum etiam Literarum auctoritate firmata, septem dona Spiritus sancti hominibus iustis infunduntur. Quæ etsi Scotus & Gabriel in 3. d. 34. sentiant non differre essentialiter à virtutibus, contraria tamen sententia probabilior multo est, & Sanctis Patribus conformior, tum quoad actus tum habitus, non quidem ex eo quod semper respiciant obiectum diversum, cum frequenter circa idem versentur, nam donum pietatis tendit ad motivum, ad quod tendit virtus religionis, & donum fortitudinis ad idem ad quod fortitudinis virtus. Distinguntur ergo dona à virtutibus propter præstantiorem modum tendendi in idem obiectum; habitus namque virtutum infunduntur ad eliciendos actus juxta communes & ordinarias regulas prudentiæ, quæ attentis circumstantiis dicat illos esse hic & nunc eliciendos; at verò habitus donorum infunduntur ad eliciendos actus ex speciali instinctu, seu impulsu Spiritus Sancti supra communes leges, & quando illæ dicarent potius contrarium: v. g. virtus fortitudinis inclinat ad aggredienda pericula, & mortem ipsam quando prudentia secundum communes leges dicat id esse necessarium; at verò donum fortitudinis inclinat ad aggredienda pericula ex speciali motione Spiritus Sancti, etiam quando lex prudentiæ dicaret oppositum, ut cum Martyres aliqui se sua sponte in ignem coniecerunt. Inter hæc autem dona constat numerari donum timoris.

Quoad secundum, quid nimirum sit donum timoris, aliqui ad charitatem illud reducant maxime

res diffinitas.
Timor reverentia.
ab humilitatis habitu procedere affirmant.

VII. Verius videtur duo illos actus distingui, & ad diversas virtutes pertinere.

Quis timor filialis in Christo & Beatis sit adnotandum.

I. Septem dona Spiritus sancti hominibus iustis infunduntur.

Spiritus sancti dona non semper ad diversum obiectum tendunt à virtutibus.

Assignatur quo donum sit verum discrimen inter dona & virtutes.

Inter alia Spiritus sancti dona numerandum est donum timoris.

II. Donum timoris non maxime